

רשומות

ספר החוקים

31 בינואר 2017

2601

ד' בשבט התשע"ז

עמוד

364 חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017

תיקונים עקיפים:

תיקון חוק הבנקאות (רישוי) – מס' 23

תיקון חוק מערכות תשלומים – מס' 2

תיקון חוק הבנקאות (שירות ללקוח) – מס' 22

תיקון חוק איסור הלבנת הון – מס' 19

תיקון חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים) – מס' 2

חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017*

פרק א': תיקוני חקיקה

1. בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981¹ (להלן – חוק הבנקאות (רישוי)) –

(1) בסעיף 10, אחרי פסקה (ד11) יבוא:

"(11ה) מכירה ותפעול של שירותי מחשוב המשמשים בעיקרם את הבנק;

(11ו) השכרת מקרקעין המשמשים את הבנק לצורכי שירותי מחשוב ותפעולם, לשובר שיעשה שימוש במקרקעין למטרה זו";

(2) אחרי סעיף 11א יבוא:

"הגבלות על בנק 11ב. (א) בסעיף זה – בעל היקף פעילות רחב

"בנק בעל היקף פעילות רחב" – בנק ששווי נכסיו עולה על 20% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל; לעניין זה, "שווי נכסים", של בנק – שווי נכסיו של הבנק כפי שמופיע במאזן הבנק בדוח הכספי השנתי האחרון שנערך על בסיס מאוחד על פי כללי החשבונאות המקובלים החלים עליו;

"הנפקה", של כרטיס חיוב – התקשרות בחוזה כרטיס חיוב עם לקוח, ולעניין התקשרות בחוזה כרטיס אשראי עם לקוח, לרבות התחייבות למתן אשראי באמצעות הכרטיס

"חוזה כרטיס אשראי", "חוזה כרטיס חיוב", "כרטיס אשראי" ו"כרטיס חיוב" – כמשמעותם בחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986²;

"סולק", "סליקה" ו"ספק" – כהגדרתם בסעיף 36ט;

"תפעול הנפקה", של כרטיס חיוב – כל הפעולות והשירותים הנלווים להנפקת כרטיס חיוב, לרבות הפקת הכרטיס ותפעולו, ולמעט ההנפקה עצמה וקביעת העמלות והעלויות ללקוח הכרוכות בהפקת כרטיס החיוב והשימוש בו.

(ב) על אף האמור בסעיפים 10 ו-11, בנק בעל היקף פעילות רחב לא יעסוק בעיסוקים המפורטים להלן ולא ישלוט או יחזיק אמצעי שליטה בתאגיד העוסק בעיסוקים כאמור:

(1) תפעול הנפקה של כרטיסי חיוב;

(2) סליקה של עסקאות בכרטיסי חיוב.

* התקבל בכנסת ביום כ"ה בטבת התשע"ז (23 בינואר 2017); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה – 1080, מיום כ"ז בתמוז התשע"ו (2 באוגוסט 2016), עמ' 1514.

¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 232; התשע"ז, עמ' 153.

² ס"ח התשמ"ו, עמ' 187.

(ג) אין בהוראות סעיף קטן (ב) כדי לגרוע מהאפשרות של בנק בעל היקף פעילות רחב להתקשר עם אחר לצורך תפעול הנפקה של כרטיסי חיוב או להתקשר עם סולק כספק.

(ד) בתקופה שמתום ארבע שנים מיום תחילתו של חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017³ (בסעיף קטן זה – חוק להגברת התחרות), ועד תום שש שנים מיום התחילה האמור, רשאי שר האוצר, בהסכמת הנגיד ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, בשים לב, בין השאר, למצב התחרות בשוק האשראי, לקבוע, לעניין ההגדרה "בנק בעל היקף פעילות רחב" שבסעיף קטן (א), שיעור הנמוך מ-20%, ובלבד שלא יפחת מ-10%; נקבעו תקנות כאמור יחולו לעניין זה הוראות פרק ב' לחוק להגברת התחרות, בהתאמות שייקבעו באותן תקנות.

11. (א) בתוך תשעה חודשים מיום תחילתו של החוק להגברת התחרות יבצע משרד האוצר אחד מאלה, אלא אם כן הוקמו תשתיות טכנולוגיות אחרות מספקות לאספקת שירותי מחשוב ותפעולם לגופים פיננסיים:

הקמת תשתית מחשוב וחובת מכירה של שירותי מחשוב ותפעולם והשכרת מקרקעין המשמשים לצורכי שירותי מחשוב ותפעולם

(1) יפרסם, בהתייעצות עם בנק ישראל, מכרו להקמת תשתית טכנולוגית לאספקת שירותי מחשוב ותפעולם לגופים פיננסיים; תנאי המכרו יבטיחו היתכנות כלכלית להקמת תשתית כאמור, לרבות מימון על ידי המדינה, אם שר האוצר יחליט שמימון כאמור נידרש; שר האוצר רשאי, בתוך שלושה חודשים מיום התחילה כאמור, לקבוע כי המכרו יפורסם על ידי אחר;

(2) יקבע כללים למתן מענקים, הלוואות או ערבויות שיאפשרו אספקת שירותי מחשוב ותפעולם לגופים פיננסיים.

(ב) שר האוצר רשאי להאריך את המועד האמור ברישה לסעיף קטן (א) בשלושה חודשים.

(ג) נוכח שר האוצר, בתום 18 חודשים מיום תחילתו של החוק להגברת התחרות, כי טרם התפתחה תחרות בתחום התשתית הטכנולוגית לאספקת שירותי מחשוב ותפעולם לגופים פיננסיים, וכי אין חלופות טכנולוגיות מספקות לאספקת שירותים כאמור, והדבר דרוש לשם הגברת התחרות בשוק הבנקאות, רשאי הוא, בהתייעצות עם הנגיד והממונה על הגבלים עסקיים, לקבוע כי בנק שאינו בנק בעל היקף פעילות צר חייב למכור ולתפעל שירותי מחשוב המשמשים אותו בעיקרם, או להשכיר מקרקעין המשמשים את הבנק לצורכי שירותי מחשוב ותפעול, והכול לגופים פיננסיים; השר יקבע את התמורה ואת תנאי ההתקשרות, ובלבד שנוכח כי התקיימו כל אלה:

³ ס"ח התשע"ז, עמ' 364.

(1) גוף פיננסי פנה לבנק המתפעל שירותי מחשוב המשמשים בעיקרם את הבנק או לבנק המחזיק מקרקעין המשמשים את הבנק לצורכי שירותי מחשוב ותפעול, בבקשה לרכוש ממנו שירותים או לשכור מקרקעין כאמור, והצדדים לא הגיעו להסכמה בדבר התמורה ותנאי ההתקשרות בתוך שישה חודשים מיום פניית הגוף הפיננסי;

(2) התמורה או תנאי ההתקשרות שהציע הבנק לגוף הפיננסי אינם סבירים.

(ד) קבע שר האוצר כאמור בסעיף קטן (ג), לא יעכב בנק את המכירה והתפעול של שירותי מחשוב או השכרת מקרקעין המשמשים אותו לצורכי שירותי מחשוב ותפעול, ובלבד שהגוף הפיננסי שילם את התמורה שקבע השר.

(ה) ראה המפקח כי הטלת חובה כאמור בסעיף קטן (ג) עלולה לערער את יציבותו הטכנולוגית של בנק מסוים, רשאי הוא לפטור את הבנק מהחובה כאמור באותו סעיף קטן, כולה או חלקה.

(ו) בסעיף זה –

“בנק בעל היקף פעילות צר” – בנק ששווי נכסיו כפי שמופיע במאזן הבנק בדוח הכספי השנתי האחרון שנערך על בסיס מאוחד על פי כללי חשבונאות מקובלים החלים עליו, אינו עולה ביום תחילתו של החוק להגברת התחרות על 10% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל;

“גוף פיננסי” – תאגיד בנקאי או אגודת אשראי ופיקדון כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע”ו–2016⁴;

“חוק להגברת התחרות” – כהגדרתו בסעיף 11(ד).

(ז) אין בהוראות סעיף קטן (ג) כדי לגרוע מתחולת הוראות חוק ההגבלים העסקיים, התשמ”ח–1988⁵, על הסדר לאספקת שירותי מחשוב ותפעולם בין בנק שהוטלה עליו חובה לפי סעיף קטן (ג) לבין גוף פיננסי⁶;

(3) בסעיף 23 –

(א) האמור בו יסומן “(א)” ובו, במקום “לתאגידי בנקאיים או ללקוחותיהם” יבוא “לגופים פיננסיים או ללקוחותיהם ולבנק ישראל; בסעיף זה, “גוף פיננסי” – כהגדרתו בחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ”א–1981⁶.”

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

(ב) האמור בסעיף קטן (א) לא יחול על חברת שירותים משותפת שהיא מפעיל של מערכת תשלומים שהיא מערכת מבוקרת, והיא תהיה רשאית לתת שירותים לכל אדם; לענין זה, “מפעיל” של מערכת תשלומים “מערכת מבוקרת” – כהגדרתם בחוק מערכות תשלומים, התשס”ח–2008⁶;

⁴ ס”ח התשע”ו, עמ’ 1098.

⁵ ס”ח התשמ”ח, עמ’ 128.

⁶ ס”ח התשמ”א, עמ’ 258.

(4) אחרי סעיף 36 יבוא:

- "סולק מתארח" 136.1. (א) סולק יאפשר לסולק מתארח לבצע סליקה באמצעותו; הנגיד, בהסכמת שר האוצר, יקבע כללים להסדרת מעמדו ופעולתו של סולק מתארח, ובכלל זה את תנאי האירוח.
- (ב) לא הגיעו סולק וסולק מתארח להסכמה לגבי מחיר האירוח, ייתן להם הנגיד הוראות בעניין המחיר שישלם הסולק המתארח.
- (ג) בסעיף זה –

"מערכת תשלומים" – כהגדרתה בחוק מערכות תשלומים, התשס"ח-2008;

"סולק מתארח" – סולק שאינו מחובר באופן ישיר למערכת התשלומים ומבצע סליקה באמצעות סולק אחר, שאינו סולק מתארח.

תיקון חוק מערכות תשלומים – מס' 2

2. בחוק מערכות תשלומים, התשס"ח-2008⁷ (להלן – חוק מערכות תשלומים) –

(1) בסעיף 1, במקום ההגדרה "מערכת תשלומים" יבוא:

"מערכת תשלומים" – מערכת כללים, מכשירים או נהלים להעברה ולביצוע של הוראות תשלום בין משתתפיה, הכוללת את המשתתפים בה ואת מפעילה;

(2) בסעיף 10(ב), המילה "מיועדת" – תימחק;

(3) אחרי סעיף 15 יבוא:

"פרק ד'1: הוראות לעניין שליטה, החזקת אמצעי שליטה ומינוי דירקטורים במפעיל מערכת ממשק

הגדרות – פרק ד'1 15.א. (א) בפרק זה –

"אמצעי שליטה", בתאגיד, "החזקה" או "רכישה", "שליטה", "תאגיד בנקאי" – כהגדרתם בחוק הבנקאות (רישוי);

"חוק הבנקאות (רישוי)" – חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981⁸;

"חוק החברות" – חוק החברות, התשנ"ט-1999⁹;

"מנפיק" – כמשמעותו בחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986¹⁰;

"מערכת ממשק" – מערכת מבוקרת המהווה ממשק בין מנפיק לבין סולק לאישור עסקאות בכרטיסי חיוב, שפעלה ערב יום התחילה של חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017¹¹;

⁷ ס"ח התשס"ח, עמ' 184; התשע"ז עמ' 154.

⁸ ס"ח התשמ"א, עמ' 252.

⁹ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189.

¹⁰ ס"ח התשמ"ו, עמ' 187.

¹¹ ס"ח התשע"ז, עמ'...

”מפעיל” – מפעיל של מערכת ממשק;

”סולק” – כהגדרתו בסעיף 36 לחוק הבנקאות (רישוי);

”פקודת הבנקאות” – פקודת הבנקאות, 1941.

(ב) לכל מונח אחר בפרק זה תהיה המשמעות הנודעת לו בחוק הבנקאות (רישוי), אלא אם כן נאמר במפורש אחרת.

15.ב. (א) לא ישלוט אדם במפעיל ולא יחזיק יותר מ-10% מסוג מסוים של אמצעי שליטה בו.

הוראות לעניין החזקת אמצעי שליטה במפעיל

(ב) (1) הנגיד, בהסכמת שר האוצר או לפי הצעת שר

האוצר, ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע, בצו, הוראות שונות מההוראות האמורות בסעיף קטן (א), לגבי כלל המחזיקים או לגבי סוג מסוים מהם, ובלבד שלא יקבע שיעור נמוך מהשיעור הקבוע באותו סעיף קטן; בקביעת הוראות כאמור, יובאו בחשבון, בין היתר, יציבותה, יעילותה וניהולה התקין של מערכת הממשק וכן קידום התחרות בשוק מערכות התשלומים.

(2) החזיקו משתתפים במפעיל מעל 75% מאמצעי השליטה בו, ייקבעו הוראות לפי פסקה (1) באופן שיבטיח, ככל שניתן, כי כל עוד מחזיקים המשתתפים אמצעי שליטה בשיעור האמור, לא יחזיק כל סוג משתתפים מעל 50% מאמצעי השליטה במפעיל.

(3) נקבע צו לפי פסקה (1), יחולו לעניין זה הוראות סעיף 13 לחוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע”ז-2017, בהתאמות שייקבעו בצו.

(ג) החזיק אדם אמצעי שליטה במפעיל בניגוד להוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב), רשאי בית המשפט המחוזי, לבקשת הנגיד, משתתף במערכת הממשק או מחזיק במפעיל, למנות כונס נכסים למכירת אמצעי השליטה שהחזיק בניגוד להוראות כאמור.

3. בחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ”א-1981¹² (להלן – חוק הבנקאות (שירות ללקוח)) –

תיקון חוק הבנקאות (שירות ללקוח) – מס’ 22

(1) בסעיף 1, לפני ההגדרה ”תאגיד בנקאי” יבוא:

”גוף פיננסי” – כל אחד מאלה:

(1) תאגיד בנקאי;

(2) החברה כהגדרתה בחוק הדואר, התשמ”ו-1986¹³ (בפסקה זו – חוק הדואר), בנותנה את השירותים הכספיים כהגדרתם באותו חוק מטעם החברה הבת כמשמעותה בסעיף 88יא לחוק האמור, ומהיום הקובע כמשמעותו לפי סעיפים 56 ו-57(ג) לחוק הדואר (תיקון מס’ 11), התשע”ב-2012¹⁴ – החברה הבת כהגדרתה בחוק הדואר;

¹² ס”ח התשמ”א, עמ’ 258; התשע”ו, עמ’ 1130.

¹³ ס”ח התשמ”ו, עמ’ 79.

¹⁴ ס”ח התשע”ב, עמ’ 566.

- (3) גוף מוסדי כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981¹⁵;
- (4) חבר בורסה כמשמעותו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968¹⁶;
- (5) בעל רישיון לפי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016¹⁷;
- (6) מפעיל מערכת מקוננת המיועדת למתן הלוואות ולקבלתן או לביצוע תשלומים לאחר, אם מפעיל המערכת אינו נותן ההלוואה או מקבלה;
- (7) גוף שאינו מנוי בהגדרה זו והוא מנפיק;
- (8) מנהל תיקי השקעות כהגדרתו בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995¹⁸;
- (9) מנהל קרן כמשמעותו בסעיף 4 לחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994¹⁹;
- (10) גוף אחר המספק שירותים פיננסיים, שקבע שר האוצר, בהסכמת הנגיד, בצו, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת;
- "הוראות ניהול בנקאי תקין" – הוראות המפקח לפי סעיף 5(ג1) לפקודת הבנקאות, 1941;
- "הנפקה" ו"תפעול הנפקה", של כרטיס חיוב – כהגדרתם בסעיף 11ב לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981;
- "חוק כרטיסי חיוב" – חוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986;
- "כרטיס חיוב" ו"מנפיק" – כמשמעותם בחוק כרטיסי חיוב;
- (2) בסעיף 5ב(ב), המילים "לפי פקודת הבנקאות, 1941" – יימחקו;
- (3) אחרי סעיף 7א יבוא:
- "איסור לסיור בלתי סביר להתקשרות סולק עם מאגד או למניעת התקשרות בין מאגד לספק
- מאגד" – תאגיד המרכז חיובים וזיכויים של ספקים המבוצעים באמצעות כרטיסי חיוב, ובלבד שהתאגיד הוא בעל רישיון לפי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016²⁰, שחלים לגבי פעילותו כמאגד צו, שתחילתו לאחר יום התחילה של חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017²¹, לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 ולפי חוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016²²;
- "ספק" – כמשמעותו בחוק כרטיסי חיוב.

¹⁵ ס"ח התשמ"א, עמ' 208.

¹⁶ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

¹⁷ ס"ח התשע"ו, עמ' 1098.

¹⁸ ס"ח התשנ"ה, עמ' 416.

¹⁹ ס"ח התשנ"ד, עמ' 308.

²⁰ ס"ח התשע"ו, עמ' 1098.

²¹ ס"ח התשע"ו, עמ' 364.

²² ס"ח התשע"ו, עמ' 898.

(ב) לא יסרב סולק להתקשר עם מאגד ולא ימנע התקשרות בין מאגד לבין ספק, מטעמים בלתי סבירים.

(ג) לעניין זה יראו, בין השאר, כל אחד מאלה כסירוב מטעמים בלתי סבירים:

(1) סירוב סולק להתקשר עם מאגד, שאינו מנומק בכתב, בתוך 20 ימי עסקים מיום שפנה אליו המאגד;

(2) סירוב בנסיבות אחרות שקבע שר האוצר, בהתייעצות עם הנגיד.

(ד) סולק לא יגבה מספק שהתקשר עם מאגד תמורה נוספת על התמורה שגובה המאגד מהספק בעד השירות שהמאגד נותן לו.

(ה) שר האוצר רשאי לקבוע את התמורה שישלם מאגד לסולק ואת תנאי ההתקשרות ביניהם, בהתקיים כל אלה:

(1) המאגד פנה לסולק ובתוך שישה חודשים ממועד הפנייה לא הושגה ביניהם הסכמה בדבר התמורה או תנאי ההתקשרות;

(2) שר האוצר נוכח כי הסולק דרש תמורה או תנאי התקשרות בלתי סבירים.

ג.7. תאגיד בנקאי לא ישנה לרעה את תנאי הסכם ההתקשרות עם לקוח רק בשל כך שהלקוח התקשר או מעוניין להתקשר בהסכם לקבלת שירותים מגוף פיננסי אחר.

איסור שינוי לרעה של תנאי התקשרות

ד.7. (א) תאגיד בנקאי לא ימנע, במעשה או במחדל, מגוף פיננסי העוסק בתפעול הנפקה של כרטיסי חיוב שמנפיק התאגיד הבנקאי (בסעיף זה – גוף מתפעל) לתת שירותים פיננסיים, לרבות מתן אשראי, ללקוחות התאגיד הבנקאי, ולא יגביל גוף מתפעל במתן שירותים כאמור.

איסור מניעת תחרות וגישת למידע

(ב) תאגיד בנקאי לא ימנע, במעשה או במחדל, מגוף מתפעל לעשות שימוש כמפורט להלן, במידע שהגיע לידי הגוף המתפעל אגב ביצוע הנפקה או תפעול ההנפקה:

(1) מתן שירותים כמנפיק;

(2) מתן אשראי;

(3) פעילות הנלווית למתן שירותים כמנפיק או למתן אשראי.

(ג) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981²⁵, ובכלל זה לעניין קבלת הסכמת הלקוח להעברת המידע ולשימוש בו.

(ד) הוראות סעיף קטן (ב) לא יחולו לעניין גוף מתפעל שאינו מפוקח על פי דין, לעניין פעילותו הפיננסית כמנפיק או כנותן אשראי.

²⁵ ס"ח התשמ"א, עמ' 128.

העברת מידע בדבר יתרת הלקוח בחשבון עובר ושב

77. (א) ביקש לקוח מתאגיד בנקאי כי מידע בדבר היתרה בחשבון העובר ושב שלו בתאגיד הבנקאי יימסר לגוף פיננסי לשם מתן אשראי, מדי יום או מדי תקופה ארוכה יותר לפי בקשת הלקוח, ימסור התאגיד הבנקאי את המידע לאותו גוף בהתאם לבקשה.

(ב) המפקח רשאי לתת הוראות לעניין מועדי העברת המידע לפי סעיף זה ואופן העברתו וכן הוראות לעניין אופן קבלת בקשתו של לקוח לפי סעיף זה, בהוראות ניהול בנקאי תקין.

(ג) הוראות סעיף זה לא יחולו לעניין גוף פיננסי שאינו מפקח על פי דין, לעניין פעילותו הפיננסית כמנפיק או כנותן אשראי.

הפצת כרטיסי אשראי של מנפיקים הקשורים עם תאגיד בנקאי בהסכם הפצה

17. (א) פנה לקוח לתאגיד בנקאי בבקשה להתקשר עמו בחוזה כרטיס אשראי, או פנה תאגיד בנקאי ללקוח בהצעה להתקשרות כאמור, יפיץ התאגיד הבנקאי את כרטיסי האשראי של מנפיקים הקשורים עמו בהסכם הפצה; לעניין זה – "הפצה", של כרטיסי אשראי – ביצוע כל הפעולות כמפורט להלן:

(1) הצגה לפני הלקוח של פרטים לעניין המנפיקים הקשורים בהסכם הפצה ולעניין כרטיסי האשראי שהם מנפיקים;

(2) מסירת פרטי הלקוח למנפיק מסוים הקשור בהסכם הפצה, לפי בקשת הלקוח;

(3) מסירה ללקוח של כרטיס אשראי שהנפיק לו מנפיק הקשור בהסכם הפצה, בסניפי התאגיד הבנקאי, לבקשת הלקוח;

"הסכם הפצה" – הסכם בין תאגיד בנקאי לבין מנפיק אחר להפצת כרטיס האשראי שהנפיק המנפיק האחר; "כרטיס אשראי", "חוזה כרטיס אשראי" – כמשמעותם בחוק כרטיסי חיוב;

"מנפיק הקשור בהסכם הפצה" – גוף פיננסי שהוא מנפיק, למעט גוף המנוי בפסקאות (4), (6), (7) ו-(10) להגדרה "גוף פיננסי" שבסעיף 1, שאינו מפקח על פי דין לעניין פעילותו הפיננסית כמנפיק, שהתקשר עם התאגיד הבנקאי בהסכם הפצה.

(ב) המפקח ייתן בהוראות ניהול בנקאי תקין, הוראות לעניין תנאי הסכם ההפצה בין תאגיד בנקאי לבין מנפיק קשור בהסכם הפצה, לעניין אופן ההפצה ולעניין הפרטים שהתאגיד הבנקאי יחויב להציג ללקוח, לפי סעיף זה.

(ג) לא יסרב תאגיד בנקאי סירוב בלתי סביר להתקשר עם מנפיק בהסכם הפצה כאמור בסעיף זה; לענין זה, התניית תנאים בלתי סבירים דינה כדין סירוב בלתי סביר; המפקח רשאי לקבוע בהוראות ניהול בנקאי תקין תנאים שיראו אותם כבלתי סבירים לענין סעיף קטן זה.

(א) תאגיד בנקאי יציג ללקוח, לפי בקשתו, מידע על עסקאות שנעשו באמצעות כרטיסי החיוב של הלקוח שהועבר לו על ידי מנפיק כרטיס החיוב ושהתשלום בעדן נעשה בדרך של חיוב חשבון העובר ושב של הלקוח בתאגיד הבנקאי; היה התאגיד הבנקאי מנפיק, תהיה הצגת המידע לפי סעיף קטן זה על עסקאות שנעשו באמצעות כרטיסי חיוב שהנפיק מנפיק אחר, וזהה להצגת המידע על עסקאות שנעשו באמצעות כרטיסי חיוב שהנפיק התאגיד הבנקאי.

(ב) המפקח ייתן בהוראות ניהול בנקאי תקין הוראות לענין אופן הצגת המידע בידי תאגיד בנקאי לפי סעיף קטן (א), מועדי הצגת המידע ופרטי המידע.

(ג) שר האוצר, בהסכמת שר המשפטים ובהתייעצות עם הנגיד יקבע בתקנות הוראות לענין העברת מידע כאמור בסעיף קטן (א) ממנפיק לתאגיד בנקאי לצורך הצגתו כאמור באותו סעיף קטן, לרבות פרטי המידע, מועדי העברתו ואופן ההעברה.

(ד) תאגיד בנקאי לא יעשה כל שימוש במידע שהגיע לידיו לפי סעיף קטן (א), אלא לצורך הצגתו כאמור באותו סעיף קטן.

(א) תאגיד בנקאי לא יסרב סירוב בלתי סביר לבקשת לווה למתן הסכמתו לשעבוד נוסף של נכס, נחות בדרגתו, לטובת נושה אחר.

(ב) שיעבד הלווה נכס בשעבוד נוסף לטובת נושה אחר, רשאי הנושה האחר לממש את השעבוד רק בהסכמת התאגיד הבנקאי; התאגיד הבנקאי לא יסרב לתת את הסכמתו אלא מטעמים סבירים;”

(4) בסעיף 10(1), במקום "7א" יבוא "7א עד 7ד, 17 ו-17ח";

(5) בסעיף 11א(ב), אחרי פסקה (4) יבוא:

"(5) לא מסר מידע לגוף פיננסי לפי בקשת לקוח, בניגוד להוראת סעיף 7א(א);

(6) לא הפיץ כרטיסי אשראי של מנפיקים הקשורים עמו בהסכם הפצה, בניגוד להוראות סעיף 17;

(7) לא הציג ללקוח מידע על עסקאות, בניגוד להוראת סעיף 17(א);

(8) עשה שימוש במידע שהגיע לידיו שלא לצורך הצגתו, בניגוד להוראות סעיף 17(ד);”

(6) בסעיף 16א, אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) שיעורי ריביות המשולמות בפועל על ידי כל אחד מהתאגידים הבנקאיים ללקוחות, בעד פיקדונות שקליים, בדרך שתאפשר את השוואת הריביות;

הצגת מידע על עסקאות שביצע לקוח באמצעות כרטיס חיוב

17.

ח.7

איסור לסירוב בלתי סביר לשעבוד נוסף ולמימוש

(4) שיעורי ריביות הנגבות בפועל על ידי כל אחד מהתאגידים הבנקאיים מלקוחות בעד מתן אשראי, בדרך שתאפשר את השוואת הריביות;"

(7) בסעיף 17א, המילים "שנתן המפקח לפי סעיף 5(ג1) לפקודת הבנקאות, 1941" – יימחקו.

4. בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000²⁴, בסעיף 7(ב), אחרי "לפי העניין" יבוא "ורשאי השר לקבוע חובות שונות כאמור לנותני שירותים פיננסיים שונים הנכללים באותו הגוף".

5. בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016²⁵ –

(1) בסעיף 15(א)2, אחרי "ולתוספת" יבוא "הראשונה";

(2) בסעיף 16(א)2, אחרי "ולתוספת" יבוא "הראשונה";

תיקון חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים) – מס' 2

(3) בסעיף 22(ב), אחרי "והתוספת" יבוא "הראשונה";

(4) בסעיף 25(א)2, אחרי "ולתוספת" יבוא "הראשונה";

(5) בסעיף 25(א)1, אחרי "ולתוספת" יבוא "הראשונה";

(6) בסעיף 25(א)2, אחרי "ולתוספת" יבוא "הראשונה";

(7) בסעיף 37 –

(א) בסעיף קטן (א), אחרי "בתוספת" יבוא "הראשונה";

(ב) סעיף קטן (ב) – בטל;

(8) אחרי סעיף 70 יבוא:

"פרק י"א:1: שירות להשוואת עלויות פיננסיות

הגדרות 70א. בפרק זה –

"גוף פיננסי" – כל אחד מאלה:

- (1) תאגיד בנקאי;
 - (2) בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי;
 - (3) גוף אחר שעיסוקו בתחום הפיננסי, שקבע השר בהסכמת שר המשפטים;
- "יפוי כוח" – יפוי כוח מאת לקוח לצפות במידע פיננסי מקוון הנוגע אליו, באופן מקוון, בהתאם להוראות סעיף 70ב, לשם מתן שירות להשוואת עלויות לאותו לקוח;
- "נותן שירות להשוואת עלויות" – מי שרשום במרשם המתנהל לפי סעיף 70ז;

"שירות להשוואת עלויות" – כל אחד מהשירותים המנויים בסעיף 70ד(א).

70ב. (א) גוף פיננסי יאפשר ללקוח או לנותן שירות להשוואת עלויות שקיבל יפוי כוח מאת הלקוח, לבקשת הלקוח או נותן השירות, לפי העניין, לצפות באופן מקוון במידע פיננסי הנוגע ללקוח והנמצא בידי הגוף הפיננסי.

צפייה במידע פיננסי שבידי גוף פיננסי, באופן מקוון

²⁴ ס"ח התש"ס, עמ' 293; התשע"ו, עמ' 1263.

²⁵ ס"ח התשע"ו, עמ' 1098; התשע"ז, עמ' 128.

(ב) הצפייה במידע פיננסי לפי סעיף קטן (א), תיעשה באמצעות מנגנון טכנולוגי מאובטח וכן באמצעות שימוש בסיסמה ייעודית שתונפק ללקוח לפי בקשתו, והכול באופן המאפשר צפייה במידע בלבד בלא אפשרות לביצוע פעולות בחשבון; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מהאפשרות של גוף פיננסי להנפיק ללקוח סיסמה ייעודית נוספת שתאפשר לו לבצע פעולות בחשבון.

(ג) בקשה לצפייה במידע לפי סעיף זה יכול שתוגש לגוף הפיננסי באופן מקוון, ובלבד שיובטח זיהויו של הלקוח, או של נותן השירות אם הוגשה הבקשה על ידו; הנפקת סיסמה ייעודית ללקוח לפי סעיף קטן (ב) תיעשה באופן מקוון או באופן אחר, לפי בקשת הלקוח.

ג.70. אדם שאינו הלקוח, לא יעשה, דרך עיסוק, כל שימוש במידע פיננסי הנוגע ללקוח שהגיע לידיו באופן מקוון לפי הוראות סעיף 70ב (להלן – מידע פיננסי מקוון), אלא אם כן הוא נותן שירות להשוואת עלויות.

הגבלת השימוש
דרך עיסוק במידע
פיננסי מקוון

ד.70. (א) נותן שירות להשוואת עלויות רשאי לעשות שימוש במידע פיננסי מקוון הנוגע ללקוח רק לשם מתן השירותים המפורטים להלן, בעבור אותו לקוח:

שימושים מותרים
במידע פיננסי
מקוון

(1) השוואה של עלויות פיננסיות כמפורט להלן, ובכלל זה פנייה לגופים העוסקים בתחום הפיננסי והמפוקחים לפי דין לשם קבלת הצעות לעניין עלויות כאמור:

(א) השוואת ריביות על מסגרת אשראי בחשבון עובר ושב;

(ב) השוואת ריביות זכות על פיקדונות ותכניות חיסכון;

(ג) השוואת עמלות שאינן ריבית;

(2) ריכוז מידע פיננסי הנוגע ללקוח;

(3) ייעוץ בדבר התנהלות פיננסית, ובלבד שייעוץ כאמור –

(א) אינו מתבסס על השוואת עלויות פיננסיות, למעט עלויות כאמור בפסקה (1);

(ב) אינו כולל תיווך לעניין עסקאות פיננסיות, למעט פנייה לשם קבלת הצעות לעניין עלויות כאמור בפסקה (1);

(4) כל שירות נוסף שקבע השר, בהסכמת שר המשפטים ונגיד בנק ישראל, בהתייעצות עם הממונה על הגבלים עסקיים ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), נותן שירות להשוואת עלויות לא יעשה שימוש במידע פיננסי מקוון לשם מתן שירות כמפורט להלן:

(1) שירות המוסדר בחוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016²⁶, שעניינו מתן אשראי או תיווך בעסקת אשראי, למעט שירות כאמור בסעיף קטן (א)(1);

(2) שירות המוסדר בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995.

70. השר בהסכמת שר המשפטים, בהתייעצות עם נגיד בנק ישראל והממונה על הגבלים עסקיים ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת יקבע הוראות בעניינים אלה:

(1) הוראות לעניין צפייה במידע פיננסי מקוון לפי סעיף 70ב, ובכלל זה –

(א) סוג המידע הפיננסי הניתן לצפייה בידי לקוח או בידי נותן שירות להשוואת עלויות;

(ב) אופן הגשת הבקשה לצפייה במידע, ובכלל זה הפרטים שייכללו בה והאפשרות של הלקוח להגביל את סוג המידע או את היקף המידע המבוקש לצפייה;

(ג) אופן מתן ייפוי כוח לנותן שירות להשוואת עלויות מאת הלקוח, הפרטים שייכללו בו ואפשרות ביטולו בידי הלקוח;

(ד) לעניין צפייה במידע בידי נותן שירות להשוואת עלויות – אופן הוכחת קיומם של התנאים לצפייה במידע לפי פרק זה;

(ה) הדרך להעמדת המידע לצפייה בידי הגוף הפיננסי;

(2) הוראות לעניין אופן החזקת המידע הפיננסי המקוון בידי נותן שירות להשוואת עלויות, תקופת החזקת המידע ומחיקת המידע, ובלבד שנותן שירות להשוואת עלויות יחזיק במידע כאמור שיש בו כדי לזהות את הלקוח, במישרין או בעקיפין, רק לתקופה ההכרחית הדרושה לשם מתן השירות להשוואת עלויות וימחק את המידע מיד לאחר מכן;

(3) הגבלות על העברת מידע מנותן שירות להשוואת עלויות לאחר, ובכלל זה על העברת נתונים מזהים לגבי לקוח לגוף אחר העוסק בתחום הפיננסי;

(4) הוראות הדרושות לשם אבטחת המידע והגנה עליו מפני חשיפה, שימוש או העתקה בלא רשות כדין, ולשם הגנה על פרטיות הלקוח.

תקנות לעניין צפייה ושימוש במידע פיננסי מקוון

²⁶ ס"ח התשע"ו, עמ' 838.

170. (א) המפקח רשאי לתת הוראות לנותן שירות להשוואת עלויות, לשם ביצוע תפקידיו לפי פרק זה ולשם השמירה על עניינם של לקוחות, הגנה על הפרטיות ואבטחת המידע; הוראות כאמור יכול שיינתנו לכלל נותני השירות להשוואת עלויות או לסוג מסוים מהם.
- (ב) המפקח ייתן הוראות שמטרתן להבטיח כי נותן שירות להשוואת עלויות יעשה שימוש במידע פיננסי מקוון בהתאם להוראות לפי סעיפים 170 ו-170ז.
170. (א) המפקח ינהל מרשם של נותני שירות להשוואת עלויות (בסעיף זה – המרשם).
- (ב) השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע תנאים לרישום במרשם, למחיקה מהמרשם ולהתלית הרישום.
- 170ז. (א) נותן שירות להשוואת עלויות יפעל לטובת לקוחותיו באמונה ובשקידה, לא יעדיף את ענייניו האישיים או ענייניו של אחר על פני טובת לקוחותיו, ולא יעדיף את ענייניו של לקוח אחד על פני לקוח אחר.
- (ב) נותן שירות להשוואת עלויות ינהג בעיסוקו בזהירות וברמת מיומנות סבירה שנותן שירות להשוואת עלויות סביר היה נוהג בהם בנסיבות דומות, וינקוט את כל האמצעים הסבירים להבטחת ענייניהם של לקוחותיו.
- (ג) בכפוף להוראות כל דין או הסכם שבו ויתר הלקוח במפורש על חובת הסודיות כלפי גוף העוסק בתחום הפיננסי והמפוקח לפי דין, ובלי לגרוע מההגבלות לפי סעיף 170ה(3), נותן שירות להשוואת עלויות ישמור בסוד מידע שהביא הלקוח לידיעתו, לרבות המסמכים שהועברו לרשותו ותוכנם, וכל פרט אחר המתייחס לפעולות שלגביהן עסק בייעוץ כלפי הלקוח.
- (ד) נותן שירות להשוואת עלויות לא יקבל טובת הנאה, במישרין או בעקיפין, בקשר עם שירות להשוואת עלויות; הוראות סעיף קטן זה לא יחולו לעניין שכר והחזר הוצאות המשולמים ישירות מאת הלקוח, וכן לעניין תמורה מגוף העוסק בתחום הפיננסי הניתנת בהתאם להוראות שנתן המפקח.
- 170ט. המפקח רשאי להורות לנותן שירות להשוואת עלויות להגיש לו דוחות והודעות כפי שיוורה, וכן רשאי הוא להורות על פרסום לציבור; הוראה לפי סעיף זה יכול שתינתן לכלל נותני השירות כאמור, לסוג מסוים מהם או לנותן שירות מסוים.
170. לעניין סימנים א' ו-ב' לפרק ב', ופרקים ח', ט', י', י"א ו-י"ד למעט סעיפים 99א עד 100, 103 ו-104, יראו נותן שירות להשוואת עלויות כנותן שירותים פיננסיים ואת שירות השוואת העלויות שהוא נותן כשירות פיננסי;
- הוראות המפקח לעניין שימוש במידע פיננסי מקוון
- מרשם של נותני שירות להשוואת עלויות
- חובות אמון וזהירות של נותן שירות להשוואת עלויות
- החלת הוראות על נותן שירות להשוואת עלויות פיננסיות

(9) בסעיף 71 –

(א) בהגדרה "הסכום הבסיסי", אחרי פסקה (4) יבוא:

"(5) לענין נותן שירות להשוואת עלויות – 50,000 שקלים חדשים";

(ב) אחרי ההגדרה "הסכום הבסיסי" יבוא:

"נותן שירות להשוואת עלויות" – כהגדרתו בסעיף 70א;

(ג) בהגדרה "נותן שירותים פיננסיים", בסופה יבוא "ולענין סעיף 72(ב)(1), (29),

(31), (32), (34) עד (36), ו-(ג)(4) ו-(6) וסעיפים 73 ו-92 – גם נותן שירות להשוואת עלויות";

(10) בסעיף 72(ב), אחרי פסקה (35) יבוא:

"(35א) מי שעשה שימוש, דרך עיסוק, במידע פיננסי מקוון, והוא אינו הלקוח או נותן שירות להשוואת עלויות, בניגוד להוראות סעיף 70;

(35ב) נותן שירות להשוואת עלויות שעשה שימוש במידע פיננסי מקוון בניגוד להוראות סעיף 70;

(35ג) נותן שירות להשוואת עלויות שהפר הוראה מהוראות התקנות שקבע השר לפי סעיף 70ה המנויות בתוספת השנייה;

(35ד) נותן שירות להשוואת עלויות שהפר הוראה מהוראות המפקח שניתנו לפי סעיף 70ו;

(35ה) נותן שירות להשוואת עלויות שקיבל טובת הנאה במישרין או בעקיפין בקשר עם שירות להשוואת עלויות, בניגוד להוראות סעיף 70ח(ד);

(35ו) נותן שירות להשוואת עלויות שלא הגיש דוח או הודעה בהתאם להוראות המפקח, בניגוד להוראות סעיף 70ט";

(11) אחרי סעיף 103 יבוא:

"שינוי התוספות 103א. (א) השר, באישור ועדת כספים של הכנסת, רשאי, בצו, לשנות את התוספת הראשונה.

(ב) השר, בהסכמת שר המשפטים ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי, בצו, לקבוע בתוספת השנייה הוראות שבשל הפרתן יהיה המפקח רשאי להטיל עיצום כספי, וכן רשאי הוא לשנות את התוספת השנייה בדרך האמורה";

(12) בסעיף 113ה, פסקה (3) – תימחק;

(13) בסעיף 114, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(2ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), תחילתו של פרק י"א ביום כניסתו לתוקף של התקנות הראשונות לפי סעיף 70ה בכל העניינים המפורטים בו";

(14) אחרי סעיף 114 יבוא:

"תקנות והוראות 114א. (א) תקנות ראשונות לפי סעיף 70ה, והוראות ראשונות לפי סעיף 70ו(ב), ייקבעו או יינתנו, לפי הענין, לא יאוחר משישה חודשים מיום תחילתו של חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז–2017".²⁷

²⁷ ס"ח התשע"ז, עמ' 364.

(ב) על אף האמור בסעיפים 70 ו-103א, תקנות ראשונות וצו ראשון לפי הסעיפים האמורים אינם טעונים אישור של ועדת הכלכלה של הכנסת.²⁸;

(15) בתוספת, בכותרת, אחרי "תוספת" יבוא "ראשונה";

(16) אחרי התוספת הראשונה יבוא:

"תוספת שנייה"

(סעיף 70ה).

פרק ב': תחילה, תחולה, הוראות מעבר והוראות ראשונות

6. בפרק זה –

הגדרות

"אמצעי שליטה", בתאגיד, "בנק", "המפקח" ו"שליטה" – כמשמעותם בחוק הבנקאות (רישוי);

"בנק בעל היקף פעילות רחב", "הנפקה", של כרטיס חיוב ו"תפעול הנפקה", של כרטיס חיוב – כהגדרתם בסעיף 11 לחוק הבנקאות (רישוי), כנוסחו בסעיף 1(2) לחוק זה;

"בנק בעל היקף פעילות צר" – בנק ששווי נכסיו אינו עולה ביום התחילה על 5% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל; לענין זה, "שווי הנכסים", של בנק – שווי נכסיו של הבנק כפי שמופיע במאזן הבנק בדוח הכספי השנתי האחרון שנערך על בסיס מאוחד על פי כללי חשבוונאות מקובלים החלים עליו;

"הוראות ניהול בנקאי תקין" – הוראות המפקח לפי סעיף 5(ג) לפקודת הבנקאות, 1941²⁹;

"חברת כרטיסי חיוב" – תאגיד שערב יום התחילה עסק בתפעול הנפקה של כרטיסי חיוב ובסליקה של עסקאות בכרטיסי חיוב;

"חווה כרטיס אשראי", "חווה כרטיס חיוב", "כרטיס אשראי", "כרטיס חיוב" ו"מנפיק" – כמשמעותם בחוק כרטיסי חיוב;

"חוק כרטיסי חיוב" – חוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986;

"מועד ההפרדה" – המועד שבו בנק בעל היקף פעילות רחב הפסיק לשלוט ולהחזיק אמצעי שליטה בחברת כרטיסי חיוב;

"הנגיד" – נגיד בנק ישראל שמונה לפי סעיף 6 לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010²⁹.

7. (א) תחילתו של חוק זה ביום פרסומו (בפרק זה – יום התחילה), ואולם – תחילה ותחולה

(1) תחילתו של סעיף 15ב(א) לחוק מערכות תשלומים, כנוסחו בסעיף 2(3) לחוק זה, ביום ז' בסיון התשע"ז (1 ביוני 2017);

(2) תחילתו של סעיף 7 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), כנוסחו בסעיף 3(3) לחוק זה, 18 חודשים מיום התחילה;

(3) תחילתם של סעיפים 17 ו-17 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), כנוסחם בסעיף 3(3) לחוק זה, שנתיים מיום התחילה;

(4) על אף האמור בפסקאות (2) ו-(3), תחילתם של סעיפים 7ד עד 7ו לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), כנוסחם בסעיף 3(3) לחוק זה, לענין בנק בעל היקף פעילות צר, שלוש שנים מיום התחילה;

²⁸ ע"ר 1941, תוס' 1, עמ' (ע) 69, (א) 85.

²⁹ ס"ח התש"ע, עמ' 452.

(5) תחילתו של סעיף זח לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), כנוסחו בסעיף 3(3) לחוק זה, חודשיים מיום התחילה.

(ב) שר האוצר, בהסכמת הנגיד, רשאי, בצו, לדחות את תחילתם של הסעיפים המפורטים בסעיף קטן (א)(2) או (3) בתקופה שלא תעלה על שנים עשר חודשים; דחייה כאמור יכול שתינתן לכלל התאגידים הבנקאיים או לסוג מסוים מהם.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א) ובסעיף 10ב לחוק הבנקאות (רישוי), כנוסחו בסעיף 1(2) לחוק זה, רשאי בנק בעל היקף פעילות רחב ששלט או שהחזיק אמצעי שליטה בחברת כרטיסי חיוב ערב יום התחילה, להמשיך ולשלט או להחזיק אמצעי שליטה באותה חברה עד תום שלוש שנים מיום התחילה, ואם בתקופה האמורה פחת שיעור החזקותיו של הבנק באמצעי השליטה בחברה ל-40% או פחות ו-25% לפחות מאמצעי השליטה בחברה הונפקו לציבור – עד תום ארבע שנים מיום התחילה; על אף האמור בסעיף 27 לחוק הבנקאות (רישוי), שלט או החזיק בנק בעל היקף פעילות רחב אמצעי שליטה בתאגיד העוסק בתפעול הנפקה של כרטיסי חיוב או בסליקה של עסקאות בכרטיסי חיוב, בניגוד להוראות סעיף קטן זה, רשאי בית המשפט, לבקשת המפקח או לבקשת התאגיד, למנות כונס נכסים למכירת אמצעי השליטה כאמור.

(ד) הוראות סעיף זח לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), כנוסחו בסעיף 3(3) לחוק זה, לא יחולו על שעבוד שנוצר ערב יום תחילתו של סעיף זח כאמור בסעיף קטן (א)(5); לעניין זה, "שעבוד שנוצר ערב יום תחילתו של סעיף זח" – למעט שעבוד שחודש לאחר יום התחילה כאמור, אלא אם כן הלקוח הוא היחיד הרשאי לחדשו.

תקנות והוראות ראשונות

8. (א) שר האוצר והמפקח, לפי העניין, יקבעו תקנות והוראות ראשונות לפי סעיפים זח עד זז לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), כנוסחם בסעיף 3(3) לחוק זה, הנדרשות לשם היערכות טכנולוגית של התאגידים הבנקאיים, לא יאוחר משישה חודשים מיום התחילה.

(ב) הנגיד יקבע כללים ראשונים לפי סעיף 36יב לחוק הבנקאות (רישוי), כנוסחו בסעיף 1(4) לחוק זה, לא יאוחר משלושה חודשים מיום התחילה.

הגבלות בתקופת המעבר לעניין בנק המנפיק כרטיסי חיוב

9. (א) בתקופה שמיום התחילה עד תום חמש שנים מהמועד האמור ולגבי בנק בעל היקף פעילות רחב – מיום התחילה עד תום שלוש שנים ממועד ההפרדה או עד תום חמש שנים מיום התחילה, לפי המאוחר (להלן – תקופת המעבר) יחולו הוראות אלה:

(1) על בנק המנפיק כרטיסי חיוב, שערב יום התחילה שלט או החזיק אמצעי שליטה בחברת כרטיסי חיוב, יחולו הוראות אלה:

(א) הבנק יבצע את תפעול ההנפקה של כרטיסי החיוב שהוא מנפיק באמצעות חברה מתפעלת, ויאפשר לחברה המתפעלת להיות צד לחוזה כרטיסי החיוב;

(ב) מתום שנתיים מיום התחילה ועד תום תקופת המעבר, לא יבצע הבנק באמצעות חברה מתפעלת אחת, תפעול הנפקה של יותר מ-52% מסך כרטיסי האשראי החדשים שהוא מנפיק ללקוחותיו; לעניין חישוב השיעור לפי פסקת משנה זו, לא יובא בחשבון כרטיס אשראי שהונפק על פי חוזה כרטיס אשראי שנחתם לפני יום התחילה וחודש במהלך תקופת המעבר לפי סעיף 2(ב) לחוק כרטיסי חיוב; שר האוצר, בהסכמת הנגיד ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי, בכל עת במהלך תקופת המעבר, לשנות בצו, לכלל הבנקים או לסוג מסוים מהם, את השיעור הקבוע בפסקה זו, אם מצא כי הדבר מוצדק לשם קידום התחרות בשוק האשראי;

(ג) התקשרות של בנק עם חברה מתפעלת לצורך ביצוע תפעול הנפקה לכרטיסי אשראי חדשים שהבנק מנפיק ללקוחותיו כאמור בסעיף קטן (ב), תיעשה לאחר עריכת הליך המקנה לכל חברה מתפעלת הזדמנות נאותה והוגנת להציע את שירותיה;

(2) על בנק בעל היקף פעילות רחב המנפיק כרטיסי חיוב יחולו, נוסף על הוראות פסקה (1), הוראות אלה:

(א) חלוקת הכנסות הנובעות מתפעול ההנפקה של כרטיסי חיוב ומפעילות הלקוחות בכרטיסי חיוב, בין הבנק לבין חברת כרטיסי החיוב (להלן – חלוקת ההכנסות), תהיה בהתאם להוראות שנקבעו לעניין זה בהסכם ההתקשרות ביניהם שהיה בתוקף ביום ט"ז בסיוון התשע"ה (3 ביוני 2015) (בסעיף זה – המועד הקובע), אלא אם כן הורה המפקח אחרת בהוראות ניהול בנקאי תקין; לא היה הסכם התקשרות בין הבנק לבין חברת כרטיסי החיוב במועד הקובע, תהיה חלוקת ההכנסות בהתאם להסכמת הצדדים, אלא אם כן הורה המפקח אחרת;

(ב) הבנק רשאי לפנות ללקוח בעניין חידוש כרטיס אשראי רק בתוך 45 ימי העבודה שלפני המועד לסיום חוזה כרטיס האשראי, ואולם רשאי הבנק לפנות ללקוח לפני התקופה האמורה בהתקיים אחד מאלה:

(1) חל שינוי מהותי במצבו הכלכלי של הלקוח, ובלבד שהבנק יתעד את פנייתו ללקוח ואת הנימוקים לה כפי שיוורה המפקח בהוראות ניהול בנקאי תקין;

(2) קיימת מניעה לשימוש בכרטיס האשראי הקיים; הנפיק הבנק כרטיס אשראי חדש לפי פסקת משנה זו, יהיו תנאי חוזה כרטיס האשראי החדש זהים לתנאי חוזה כרטיס האשראי הקיים;

(3) הפנייה היא רק לשם הפחתת מסגרת האשראי של הלקוח; פנייה כאמור תהיה בכתב, באופן שהורה המפקח בהוראות ניהול בנקאי תקין.

(ג) שר האוצר, בהסכמת הנגיד, רשאי לשנות בצו את התקופה האמורה בפסקת משנה (ב).

(ב) מתום שנה מיום התחילה ועד למועד שקבע שר האוצר, בשים לב להתפתחות התחרות בשוק תפעול ההנפקה, לא תסרב חברה מתפעלת להתקשר עם בנק או עם בעל רישיון לפי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים, לשם תפעול הנפקה של כרטיס חיוב שמנפיק הבנק או בעל הרישיון, מטעמים בלתי סבירים.

(ג) מתום ארבע שנים מיום התחילה ועד תום שבע שנים מיום התחילה, סך מסגרות האשראי בכרטיסי אשראי של לקוחות בנק בעל היקף פעילות רחב המנפיק כרטיסי חיוב, בכל שנה, לא יעלה על 50% מסך מסגרות האשראי בכרטיסי האשראי של לקוחות הבנק כפי שהיה בשנת 2015; בחישוב סך מסגרות האשראי כאמור, יובאו בחשבון מסגרות אשראי של לקוחות הבנק הגבוהות מ-5,000 שקלים חדשים; לא תופחת מסגרת אשראי של לקוח לסכום נמוך מ-5,000 שקלים חדשים רק בשל האמור בסעיף קטן זה; שר האוצר, בהסכמת הנגיד ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע בצו –

(1) שיעור שונה מהשיעור האמור בפסקה זו לעניין סך מסגרות האשראי;

(2) סכומים שונים מהסכומים המפורטים בפסקה זו;

(3) הוראות לעניין ההיערכות הנדרשת מבנק לשינוי מסגרות האשראי ולעניין אופן מתן הודעה ללקוחות הבנק בדבר שינוי המסגרות כאמור;
(ד) בסעיף זה –

“חברה מתפעלת” – כל אחד מאלה:

- (1) חברת כרטיסי חיוב;
- (2) חברה אחרת שהנגיד, בהסכמת שר האוצר, קבע בצו, בין השאר בשים לב לאיתנותה הפיננסית כמתפעלת הנפקה, כי הבנק רשאי לבצע באמצעותה תפעול הנפקה של כרטיסי חיוב;
- (3) גוף אחר העוסק בתפעול הנפקה ומפוקח על פי דין לעניין פעילות זו;
“חידוש כרטיס אשראי” – כל אחד מאלה:

- (1) חידוש חוזה כרטיס אשראי קיים לפי סעיף 2(ב) לחוק כרטיסי חיוב;
- (2) שינוי תנאים בחוזה כרטיס אשראי קיים;
- (3) התקשרות עם לקוח שהוא צד לחוזה כרטיס אשראי קיים, בחוזה כרטיס אשראי חדש;
“חוזה כרטיס אשראי קיים” – חוזה כרטיס אשראי שבו התקשר הבנק עם לקוח לפני יום התחילה;

“יום עבודה” – יום מימי השבוע, למעט יום שישי, יום מנוחה כמשמעותו בסעיף 18א(א) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש”ח-1948⁵⁰, וערב יום מנוחה כאמור, חול המועד ויום שבתון שנקבע בחיקוק;

“כרטיס אשראי קיים” – כרטיס אשראי שהונפק לפי חוזה כרטיס אשראי קיים.

איסור רכישת
אמצעי שליטה
בחברת כרטיסי
חיוב

10. (א) בנק וגוף מוסדי גדול לא ירכשו מבנק בעל היקף פעילות רחב אמצעי שליטה בחברת כרטיסי חיוב.

(ב) תאגיד ריאלי משמעותי לא ירכוש מבנק בעל היקף פעילות רחב יותר מ-10% מסוג מסוים של אמצעי שליטה בחברת כרטיסי חיוב, לא ישלוט בה ולא יהיה רשאי למנות דירקטור בחברה כאמור.

(ג) אדם המחזיק יותר מ-5% מסוג מסוים של אמצעי שליטה בחברת כרטיסי חיוב אחת, לא ישלוט בחברת כרטיסי חיוב נוספת ולא יחזיק בה יותר מ-5% מסוג מסוים של אמצעי שליטה; לעניין זה, יראו חברות כרטיסי חיוב שערב יום התחילה נשלטו בידי אותו אדם, כחברת כרטיסי חיוב אחת.

(ד) בסעיף זה –

“גוף מוסדי” – כהגדרתו בחוק הפיקוח על הביטוח, למעט משקיע מוסדי;

“גוף מוסדי גדול” – כל אחד מאלה:

- (1) גוף מוסדי שהיקף הנכסים המנוהלים על ידו עולה על 100 מיליארד שקלים חדשים;
- (2) תאגיד השולט בגוף מוסדי, אחד או יותר, ובלבד ששך הנכסים המנוהלים על ידי הגופים המוסדיים שבשליטתו עולה על 100 מיליארד שקלים חדשים;
- (3) גוף מוסדי הנשלט בידי תאגיד שמתקיימת בו הוראת פסקה (2);

⁵⁰ ע”ר התש”ח, תוס’ א’, עמ’ 1.

"נכסים מנוהלים" – לגבי גוף מוסדי שהוא מבטח – הנכסים המוחזקים על ידו לכיסוי התחייבויות תלויות תשואה כהגדרתן בחוק הפיקוח על הביטוח, ולגבי גוף מוסדי שהוא חברה מנהלת – נכסי קופות הגמל שבניהול החברה כהגדרתם בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005³¹;

"חברה מנהלת" ו"קופת גמל" – כהגדרתן בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005;

"חוק הפיקוח על הביטוח" – חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981³²;
"מבטח" – כהגדרתו בחוק הפיקוח על הביטוח;

"משקיע מוסדי" – כל אחד מאלה:

(1) חברה מנהלת – לגבי השקעות המבוצעות בעבור קופת גמל שבניהולה;

(2) מבטח – לגבי השקעות העומדות כנגד התחייבויות תלויות תשואה;

"תאגיד ריאלי משמעותי" – כהגדרתו בסעיף 33 לחוק הבנקאות (רישוי).

11. (א) על אף הוראות כל דין, רשאית חברת כרטיסי חיוב, במהלך תקופת המעבר, לעשות שימוש בפרטי ההתקשרות של לקוח, ובהם בלבה, שהגיעו לידי החברה כדין לפני יום התחילה או במהלך תקופת המעבר אגב ביצוע הנפקה או תפועל הנפקה של כרטיסי חיוב בעבור בנק, לשם פנייה ללקוח לצורך הצעה למתן שירותים כמנפיק ופעילות נלווית לכך, או לצורך הצעה למתן אשראי ופעילות נלווית לכך, וזאת אף בלא שהלקוח נתן את הסכמתו; ביקש לקוח מחברת כרטיסי חיוב שלא ייעשה שימוש בפרטי ההתקשרות, לא תהיה רשאית החברה לעשות שימוש במידע האמור; בסעיף זה, "פרטי התקשרות" של לקוח – שם, מען ומספר טלפון.

הוראת מעבר לעניין שימוש במידע שהגיע לחברת כרטיסי חיוב אגב ביצוע תפועל הנפקה

(ב) ביקשה חברת כרטיסי חיוב לפנות ללקוח לראשונה בהתאם להוראות סעיף קטן (א), תידע אותו בפנייתו הראשונה אליו, בדבר זכותו לבקש שלא ייעשה שימוש בפרטי ההתקשרות שלו.

(ג) אין בהוראות סעיף זה כדי למנוע מחברת כרטיסי חיוב לעשות שימוש במידע שהגיע לידיה כדין לפני יום התחילה או במהלך תקופת המעבר, אם הלקוח נתן לה, לפני יום התחילה או במהלך תקופת המעבר, את הסכמתו לשימוש במידע בהתאם להוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981³³.

12. (א) מוקמת בזה הוועדה לבחינת התחרות בשוק האשראי (בסעיף זה – הוועדה) שתפעל בתקופה שמיום התחילה ועד תום שש שנים מהמועד האמור (בסעיף זה – תקופת עבודת הוועדה), ואלה חבריה:

הוועדה לבחינת התחרות בשוק האשראי

(1) המנהל הכללי של משרד האוצר ומנהל חטיבת המחקר בבנק ישראל, והם יהיו יושבי הראש של הוועדה;

(2) הממונה על התקציבים במשרד האוצר;

(3) הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון;

(4) הממונה על הגבלים עסקיים;

(5) המפקח על הבנקים;

(6) הממונה על מערכות תשלומים בבנק ישראל.

³¹ ס"ח התשס"ה, עמ' 889.

³² ס"ח התשמ"א, עמ' 208.

³³ ס"ח התשמ"א, עמ' 128.

(ב) תפקידי הוועדה הם:

- (1) לעקוב אחר יישום הוראות חוק זה ולהמליץ על צעדים לשיפור ולהגברת התחרות בשוק האשראי;
- (2) לערוך בדיקות תקופתיות של מצב התחרות בשוק האשראי ולאחר חסמים בהתפתחות התחרות בשוק זה;
- (3) להמליץ לעניין הפעלת הסמכות לפי סעיף 11(בד) לחוק הבנקאות (רישוי), כנוסחו בסעיף 2(1) לחוק זה.

(ג) הוועדה תפרסם, בתוך 90 ימים ממועד הקמתה, תבחינים מדידים לבחינת הצלחה בהגברת התחרות בשוק הבנקאות; התבחינים יפורסמו באתר האינטרנט של משרד האוצר.

(ד) בביצוע תפקידיה תביא הוועדה בחשבון, בין השאר, עניינים אלה:

- (1) התפתחות התחרות בשוק האשראי בישראל;
- (2) השינוי שחל בהיקף האשראי הניתן בשוק האשראי בישראל מיום התחילה;
- (3) המחיר שמשלם לקוח בעד קבלת אשראי מגופים פיננסיים, פערי המחירים בין לקוחות מסוגים שונים ושיעור מעבר הלקוחות בין גופים פיננסיים מסוגים שונים;
- (4) שמירה על היציבות הפיננסית.

(ה) (1) על אף האמור בכל דין, תמסור רשות לוועדה, לבקשתה, מידע המצוי בידי הרשות והדרוש לוועדה לשם מילוי תפקידיה, למעט מידע פרטני הנוגע לגוף פיננסי מסוים או מידע כהגדרתו בסעיף 7 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.

(2) על אף האמור בפסקה (1), תמסור רשות לוועדה, לבקשתה, מידע פרטני הנוגע לגוף פיננסי מסוים, המצוי בידי הרשות והדרוש לוועדה לשם מילוי תפקידיה לפי סעיף קטן (ב)(3), למעט מידע שיש בו כדי לזהות לקוח של הגוף הפיננסי.

(3) חבר הוועדה ראשי לעשות שימוש במידע שהתקבל לפי סעיף קטן זה לצורך תפקידי הוועדה בלבד, ורשאי הוא לשם כך לגלותו לעובד רשות.

(4) לא ישתמש אדם במידע האמור בסעיף קטן זה ולא יגלה מידע זה לאחר אלא בהתאם להוראות פסקה (3); המגלה מידע או עושה שימוש במידע בניגוד להוראה זו, דינו – מאסר שנה.

(5) לעניין זה, "רשות" – כל אחת מאלה:

- (א) רשות שוק ההון ביטוח וחסכון;
- (ב) בנק ישראל, לעניין מידע המצוי בידי חטיבת הפיקוח על הבנקים והמחלקה הממונה על מערכות תשלומים;
- (ג) רשות ניירות ערך;

(ד) רשות ההגבלים העסקיים, לעניין מידע שנאסף מכוח סמכות הממונה על הגבלים עסקיים לפי סעיף 44 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988³⁴, ולעניין מידע אחר שברשותה – אם סבר הממונה שמסירתו נדרשת לעבודת הוועדה ואינה עלולה לגרום נזק לביצוע תפקידי הרשות לפי דין.

(ו) בתקופת עבודתה, תגיש הוועדה לממשלה, לוועדת הכספים ולוועדת הכלכלה של הכנסת, אחת לשישה חודשים, דין וחשבון על עבודתה והמלצותיה; הדין וחשבון יפורסם באתר האינטרנט של משרד האוצר ושל בנק ישראל.

³⁴ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128.

(ז) הוועדה תקבע את סדרי עבודתה.

13. (א) על אף האמור בסעיף 15ב(א) ו-(ג) לחוק מערכות תשלומים, כנוסחו בסעיף 2(3) לחוק זה, אדם אשר ערב יום התחילה שלט במפעיל או החזיק בו יותר מ-10% מסוג מסוים של אמצעי שליטה, יהיה רשאי להמשיך ולשלוט במפעיל או להחזיק, לפי העניין, באותם אמצעי שליטה, עד תום ארבע שנים מיום התחילה, ובלבד שאמצעי השליטה שהוא מחזיק מעל 10% לא יקנו לו, החל ביום התחילה כאמור בסעיף 7(א)(1), זכויות במפעיל, כאמור בפסקאות (1) ו-(2) להגדרה "אמצעי שליטה", בתאגיד.

(ב) מתום שנה מיום התחילה וכל עוד משתתפים במערכת הממשק שולטים או מחזיקים ב-50% או יותר מסוג מסוים של אמצעי שליטה במפעיל, או לא פועלת מערכת מבוקרת נוספת המהווה ממשק בין מנפיק לבין סולק לאישור עסקאות בכרטיסי חיוב, יחולו לעניין מינוי דירקטורים, כהונתם והפסקת כהונתם, הוראות אלה:

(1) לא ימנה משתתף במערכת הממשק יותר מדירקטור אחד במפעיל;

(2) רוב הדירקטורים במפעיל ימונו בידי האסיפה הכללית לפי הצעת הוועדה למינוי דירקטורים; היה המפעיל תאגיד בנקאי או הפך לחברה ציבורית, יהיה ניתן לכלול בין הדירקטורים שתציע הוועדה דירקטורים חיצוניים; לעניין זה, "דירקטור חיצוני" – כהגדרתו בחוק החברות או כמשמעותו בהוראות ניהול בנקאי תקין בעניין דירקטוריון;

(3) הוועדה למינוי דירקטורים תציע לאסיפה הכללית של המפעיל מועמדים לכהונת דירקטורים, לשם מינוים כאמור בפסקה (2), ועוד מועמד אחד נוסף לכל אחד מסוגי הכשירות שיש למנות: דירקטור חיצוני לפי חוק החברות, ודירקטור אחר – שיתקיימו בכולם התנאים האמורים בסעיף 11(ב) לפקודת הבנקאות, 1941;

(4) על דירקטור שיוצע בידי הוועדה למינוי דירקטורים, שאינו דירקטור חיצוני לפי חוק החברות, ועל מינויו, יחולו הוראות סעיפים 239(ד), 241, 244, 245(א), 245(3), 245(ב), 246, 247 ו-249 לחוק החברות.

(ג) בסעיף זה –

"הוועדה למינוי דירקטורים" – הוועדה למינוי דירקטורים בתאגידים בנקאיים שמונתה לפי סעיף 36א לחוק הבנקאות (רישוי), שתמנה שלושה חברים כאמור בסעיף קטן (ב)(1) ו-(2) שבאותו סעיף;

"חוק החברות" – חוק החברות, התשנ"ט-1999⁵⁵;

"מפעיל" ו"מערכת ממשק" – כהגדרתם בסעיף 15א לחוק מערכות תשלומים, כנוסחו בסעיף 2(3) לחוק זה;

"משתתף" ו"מערכת מבוקרת" – כהגדרתם בחוק מערכות תשלומים.

14. שר האוצר ממונה על ביצוע הוראות חוק זה.

ביצוע

משה כחלון
שר האוצר

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

יולי יואל אדלשטיין
יושב ראש הכנסת

ראובן ריבלין
נשיא המדינה

⁵⁵ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189.

